

Međunarodni naučno-istraživački projekat

Unapređenje politike oporezivanja duvanskih proizvoda u zemljama sa niskim i srednjim nivoom dohotka

Povećanje akciza je najefikasnija mjera u procesu smanjenja potrošnje duvanskih proizvoda. Cilj ovog naučno-istraživačkog projekta je sprovođenje analiza i ekonomskih istraživanja koja se odnose na finansijske i zdravstvene efekte oporezivanja duvanskih proizvoda u Crnoj Gori, kao i saradnja akademske zajednice sa donosiocima odluka u procesu kreiranja akcizne politike. Rezultati istraživanja predstavljaju osnov i podršku u cilju efikasnog usklađivanja poreske politike države sa evropskim direktivama i potpisanim sporazumima na međunarodnom nivou.

Tokom prethodnih pet godina, sprovedena su istraživanja koja su obuhvatila teme kao što su analiza tržišta duvana u Crnoj Gori (procjena cjenovne i dohodovne elastičnosti tražnje), efekat istiskivanja potrošnje na duvan, izrada simulacionog modela za procjenu uticaja povećanja akciza na potrošnju duvanskih proizvoda i budžet države. Dodatno, analiza je proširena i na zdravstveno-ekonomske posljedice konzumacije duvanskih proizvoda kroz primjenu analize troškova i koristi (cost-benefit analysis). U ovim istraživanjima su pretežno korištene mikro baze podataka (primarni i sekundarni podaci). Rezultati pokazuju da se povećanjem akciza može uticati na smanjenje štetnih posljedica upotrebe duvanskih proizvoda, dok se istovremeno prihodi države mogu značajno povećati.

Istraživanje će biti nastavljeno i tokom 2023. godine, a obuhvatiće populaciju mladih kao i kreiranje dinamičkog simulacionog modela koji će biti podrška u kreiranju poreske politike Crne Gore.

Projekat je finansiran od strane Univerziteta Illinois iz Čikaga, SAD, a sprovodi ga Institut za socio-ekonomske analize iz Podgorice. Univerzitet Illinois je ključni partner Blumberg inicijative za smanjenje upotrebe duvana i duvanskih proizvoda.